

Επιμορφωτική Ημερίδα για τη Διδασκαλία των Ελληνικών (Φεβρουάριος - Απρίλιος 2016),
για Διευθυντές/Διευθύντριες (Δίκτυα Σχολείων ΕΔΕ):
Ενσωμάτωση Δεικτών στη Γλωσσική Διδασκαλία

Πλαίσιο Σχεδιασμού και Οργάνωσης Διδασκαλίας

Ενότητα που αφορά στη διδασκαλία (βάσει του σχολικού εγχειριδίου): «Πόλεμος και Ειρήνη» - Ενότητα 17
(Υ' τεύχος, σ. 73 – 87)

Τάξη: ΣΤ'

Δημοτικό Σχολείο: Α' Δημοτικό Σχολείο Γεροσκήπου

Ημερομηνία: 15 Απριλίου 2016

Δίκτυο Σχολείων ΕΔΕ: Παύλος Παπαπαύλου

Για το σχεδιασμό και την οργάνωση της διδασκαλίας συνεργάστηκαν οι:
Μαρία Κυπριανού (εκπαιδευτικός) και Ξένια Ξενοφώντος (Σύμβουλος Ελληνικών)

Συνοπτική παρουσίαση ανάπτυξης της διδασκαλίας

❖ **Τι έχει προηγηθεί της διδασκαλίας**

Η αφόρμηση για τη μελέτη της συγκεκριμένης ενότητας δόθηκε με την παρακολούθηση ενός βίντεο το οποίο υπάρχει στο διαδίκτυο και παρουσιάζει στιγμές από την καθημερινότητα ενός κοριτσιού πριν τον πόλεμο και στιγμιότυπα από τη ζωή της μετά τον πόλεμο αλλά και κατά τη διάρκεια του πολέμου. Οι μαθητές έδωσαν δικούς τους τίτλους στο βίντεο και κατέγραψαν σε χαρτόνι τα συναισθήματα που ένιωθαν κατά τη διάρκεια της παρακολούθησης. Ακολούθησε συζήτηση στο πλαίσιο της οποίας, εξέφρασαν απόψεις και απορίες γύρω από τον πόλεμο, την προσφυγιά και τα ανθρώπινα δικαιώματα και έτσι, συμφωνήσαμε να μελετήσουμε μέσα από κείμενα τα θέματα αυτά. Ακολούθησε, λοιπόν, η μελέτη διαφόρων κειμένων, τα οποία έτυχαν επεξεργασίας με βάση το θέμα, το κειμενικό είδος και τις γλωσσικές δομές τους.

Αρχικά μελετήθηκαν **μαρτυρίες προσφύγων** (βλ. Παράρτημα) και δόθηκε έμφαση στις τελικές και βουλευτικές προτάσεις. Παράλληλα, μέσα από θεατρικό παιχνίδι οι μαθητές προσπάθησαν να μπουν στη θέση των προσφύγων αυτών και έτσι οδηγήθηκαν στο συμπέρασμα ότι επιθυμία και πόθος κάθε πρόσφυγα είναι η ειρήνη και η επιστροφή στην πατρίδα. Διαβάστηκε μέρος του ποιήματος **«Ειρήνη»** (βλ. Παράρτημα) του Γιάννη Ρίτσου και οι μαθητές προσπάθησαν να μιμηθούν τον ποιητή, γράφοντας κι αυτοί ένα ποίημα αφιερωμένο στην ειρήνη.

Ακολούθως, μελετήθηκε ο μύθος **«Ο Ειρηνοκλής»** (βλ. Παράρτημα), εξετάστηκαν τα χαρακτηριστικά των μύθων και δόθηκε έμφαση στους παρελθοντικούς χρόνους και στη χρήση του διαλόγου. Μέσα από τη μελέτη του συγκεκριμένου μύθου, οι μαθητές αντιλήφθηκαν ότι ο πόλεμος είναι ένα πρόβλημα διαχρονικό και ανέφεραν γνωστούς πολέμους της αρχαίας και σύγχρονης ιστορίας. Τοποθετήθηκε σε μια γωνιά της τάξης μια ιστορική γραμμή πάνω στην οποία σημειώθηκαν οι πόλεμοι αυτοί. Στην πορεία της ενότητας, τα κείμενα που εξετάζονταν τοποθετούνταν κι αυτά στην ιστορική γραμμή, σύμφωνα με το ιστορικό γεγονός ή τον πόλεμο στον οποίο αναφέρονταν.

Στη συνέχεια μελετήθηκαν τα λογοτεχνικά αφηγηματικά κείμενα «**Σκέψεις ενός παιδιού για τον πόλεμο**» (ενότητα 17, Μέρος Γ', σ. 74), «**Αιολική Γη**» (ενότητα 6, Μέρος Α', σ. 86) και «**Ωρες του Χαμού**» (Κυπριακό Ανθολόγιο σ. 204). Έγινε συνεξέταση των κειμένων, εντοπίστηκαν τα διαφορετικά κοινωνικά, ιστορικά και πολιτισμικά πλαίσια και εντοπίστηκαν, παράλληλα, ομοιότητες και διαφορές ως προς τον τρόπο συγγραφής και παρουσίασης των γεγονότων. Επιπλέον, μετά τη μελέτη του κειμένου «Σκέψεις ενός παιδιού για τον πόλεμο», τα παιδιά προσπάθησαν κι αυτά να φανταστούν ότι είναι ένα από τα πρόσωπα που βρίσκονται στις φωτογραφίες που τους έχουν παρουσιαστεί στο πλαίσιο της ενότητας (βλ. παράρτημα) και να γράψουν και αυτά στο δικό τους ημερολόγιο, όπως και η Άννα Φρανκ.

Τέλος, μελετήθηκε το πληροφοριακό άρθρο «**Πρόσφυγες έχασαν τη ζωή τους σε ταξίδια θανάτου στο Αιγαίο**», το οποίο θα συγκριθεί με το άρθρο, που θα παρουσιαστεί και θα μελετηθεί στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διδασκαλίας.

Άρθρο: «Επιτυχής επιχείρηση διάσωσης 345 μεταναστών»

Κατανόηση Γραπτού Λόγου	
Δείκτης/ες Επιτυχίας	Δείκτης/ες Επάρκειας
Τα παιδιά: 1.1. Συνθέτουν πληροφορίες που δηλώνονται ρητά ή και υπόρρητα στο κείμενο και τις παρουσιάζουν συνοπτικά, με στοιχεία προσωπικής θέσης	1.1.1. Αρχή πρότασης, παραγράφου, κειμένου ως βάση για σημαντική πληροφορία
1.3. Επεξηγούν τεκμηριωμένα πώς κείμενα και τρόποι παρουσίασης ανθρώπων και πολιτισμών συνδέονται με ιστορικά, πολιτισμικά, κοινωνικά πλαίσια	1.3.4. Ομοιότητες και διαφορές μεταξύ κειμένων ίδιου ή και διαφορετικού τύπου, που εντάσσονται σε ίδια ή και διαφορετικά επικοινωνιακά και κοινωνικοπολιτισμικά πλαίσια
2.2. Αναγνωρίζουν και αναφέρουν το είδος ενός κειμένου, με βάση τις σχετικά σταθερές συμβάσεις του (μορφή, δομή, λειτουργία)	2.2.1. (ενδεικτικά) Τουριστικοί οδηγοί, περιηγητικό κείμενο, χιουμοριστικά και ειρωνικά κείμενα, βιβλιοπαρουσιάσεις, επιστημονικό άρθρο, εγκυκλοπαιδικά κείμενα, ηλεκτρονικά κείμενα (φόρουμ, ιστολόγιο), συστατική επιστολή, έρευνες, πίνακες και σχεδιαγράμματα
2.4.3.1 Κατανοούν τη λειτουργία γλωσσικών στοιχείων επιχειρημάτων σε μεικτά κείμενα	2.4.3.1.1. Επιχειρήματα σε περιγραφή, επιχειρήματα σε αφήγηση
3.2. Αξιολογούν τον τρόπο που εναλλακτικές αναπαραστάσεις ενός θέματος επηρεάζουν διαφορετικά ακροατήρια	3.2.2. Τεχνικές και τρόποι πειθούς, εγκυρότητα πληροφορίας, αξιοπιστία πηγών, αξιολογικά, λεπτομερή σχόλια τα οποία στηρίζονται με επιχειρήματα, για να συνδεθούν αναπαραστάσεις θεμάτων/πραγματικότητας σε ένα κείμενο με τον τρόπο που επηρεάζονται συγκεκριμένα ακροατήρια

Παραγωγή Γραπτού Λόγου	
Δείκτης/ες Επιτυχίας	Δείκτης/ες Επάρκειας
Τα παιδιά: 1.1. Καθορίζουν συγκεκριμένη ανάγκη για επικοινωνία και δράση, που σχετίζονται με ζητήματα παγκόσμιου ενδιαφέροντος	1.1.2. Κείμενο ως απάντηση σε προβληματισμό, παράθεση ιδεών, εμπειριών και συναισθημάτων, παρακίνηση για δράση, αιτιολόγηση και επεξήγηση
2.1. Παράγουν κείμενα, αυτόνομα, με βάση το προσωπικό τους στυλ και αξιολογώντας τον εαυτό τους ως συγγραφέα	2.1.6. Δόμηση κειμένων, με την επιλογή κατάλληλου λεξιλογίου, μη γλωσσικών στοιχείων και δεικτών συνοχής
3.1. Αξιολογούν την αποτελεσματικότητα του παραχθέντος κειμένου, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, αιτιολογώντας τις επιλογές τους για τη μορφή, δομή και το περιεχόμενό του	3.1.1. Πραγμάτωση κειμένου: γλωσσικά και μη γλωσσικά στοιχεία, μορφοσύνταξη, συνοχή, συνεκτικότητα, κειμενικές συμβάσεις

❖ **Τι προγραμματίζεται να γίνει στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διδασκαλίας:**

1. *Πρόβλεψη με βάση προεπισκόπηση σημειωτικών τρόπων*

Προβάλλεται στον διαδραστικό πίνακα η εικόνα που συνοδεύει το άρθρο, το οποίο θα μελετηθεί στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διδασκαλίας. Τα παιδιά καλούνται να περιγράψουν την εικόνα και να εκφράσουν τα συναισθήματα που τους προκαλεί. Ακολούθως, ζητείται από τις ομάδες να σκεφτούν και να γράψουν στις καρτέλες της ομάδας λεζάντες, που θα μπορούσαν να συνοδεύουν την εικόνα αυτή. Οι λεζάντες ανακοινώνονται στην ολομέλεια και τοποθετούνται στον πίνακα.

2. *Πρόβλεψη με βάση προεσκόπηση σημειωτικών τρόπων*

Ανακοινώνεται στα παιδιά ότι η συγκεκριμένη εικόνα συνοδεύει το κείμενο, με το οποίο θα ασχοληθούν σήμερα και τα παιδιά κάνουν υποθέσεις ως προς το είδος του κειμένου (Σε τι κείμενο θα ταίριαζε η εικόνα αυτή και γιατί;). Ακολούθως, παρουσιάζεται ολόκληρο το άρθρο. Καλούνται και πάλι τα παιδιά, πριν την ανάγνωση του άρθρου, (με την πρώτη ματιά) να αναγνωρίσουν το είδος του κειμένου που έχουν μπροστά τους και να επιχειρηματολογήσουν.

➤ Πιθανές απαντήσεις:

- Είδος κειμένου: Άρθρο
- Επιχειρήματα: Ακολουθεί τις συμβάσεις των άρθρων. Δηλαδή έχει τίτλο, υπότιτλο, ημερομηνία, εικόνα

3. *Μαντεύω το περιεχόμενο/ Πρώτη μεγάλωφωνη Ανάγνωση*

Διαβάζονται, αρχικά, μόνο ο τίτλος και ο υπότιτλος του άρθρου: «*Επιτυχής επιχείρηση διάσωσης 345 μεταναστών*» «*Ικανοποίηση από τον συντονισμό των υπηρεσιών*». Τα παιδιά καλούνται να προβλέψουν το περιεχόμενο του άρθρου. Ακολούθως, γίνεται η πρώτη μεγάλωφωνη ανάγνωση του πρώτου μέρους του άρθρου από την εκπαιδευτικό, με στόχο να γίνει έλεγχος των προβλέψεων των μαθητών. Οι μαθητές καλούνται να εντοπίσουν πληροφορίες σχετικά με το γεγονός που περιγράφεται στο άρθρο.

4. Ερμηνεία κειμένου

Κατόπιν συζήτησης καθορίζονται στοιχεία του κειμένου όπως:

- Είδος κειμένου: πληροφοριακό, περιγραφικό
- Πομπός: ρεπόρτερ, δημοσιογράφος, αρθρογράφος
- Δέκτης: αναγνώστες

5. Ερμηνεία κειμένου / Πολυεπίπεδες ερωτήσεις κατανόησης

Ζητείται από τα παιδιά να εντοπίσουν τις λέξεις κλειδιά στην αρχή της κάθε παραγράφου και ακολουθούν ερωτήσεις κατανόησης, τις οποίες τα παιδιά καλούνται να απαντήσουν.

Πιθανές ερωτήσεις:

- Σε ποιους αναφέρεται το άρθρο;
- Τι προσπάθησαν να κάνουν τα άτομα αυτά και γιατί;
- Τι άλλαξε τα σχέδιά τους;
- Πώς νομίζετε ότι ένιωθαν οι μετανάστες κατά τη διάρκεια της θαλασσοταραχής;
- Τι ενέργειες έκανε το κυπριακό κράτος για να βοηθήσει;
- Πώς κρίνετε εσείς την αντίδραση των κυπριακών Αρχών;
- Τι θα κάνατε εσείς ως Κύπριοι πολίτες;
- Πώς κρίνει ο ρεπόρτερ την αντίδραση των κυπριακών Αρχών και από πού το καταλαβαίνουμε;
- Πώς έληξε η περιπέτεια των μεταναστών;
- Έληξε οριστικά η περιπέτεια τους μετά τη διάσωση;

6. Ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης και σύνδεση με τα προηγούμενα μέσω της συνεξέτασης γνωστών κειμένων

Τα παιδιά καλούνται να τοποθετήσουν το άρθρο στην ιστορική γραμμή που υπάρχει στην τάξη και να αιτιολογήσουν την άποψή τους.

7. Ανακάλυψη/Διερεύνηση της γλώσσας ή της γραμματικής του κειμένου (λειτουργική γραμματική)

Γραμματικό φαινόμενο:

Τα παιδιά καλούνται να χαρακτηρίσουν το ύφος και τη γλώσσα του άρθρου. Αναμένεται να αναφερθεί το επίσημο ύφος και έτσι οι μαθητές καλούνται να ενοπίσουν στοιχεία μέσα από το άρθρο, τα οποία του προσδίδουν το ύφος αυτό. Τα στοιχεία αυτά καταγράφονται στον πίνακα. Με την καθοδήγηση της εκπαιδευτικού εντοπίζονται και τα αρχαιοκλίτα ρήματα με εσωτερική αύξηση, τα οποία χρησιμοποιούνται συχνά σε άρθρα για την παραγωγή επίσημης γλώσσας. Τα ρήματα αυτά απομονώνονται στον πίνακα και ζητείται από τους μαθητές να εντοπίσουν τον χρόνο τους:

- απέτρεψε → Αόριστος
- μετέφερε → Αόριστος
- επέβαιναν → Αόριστος

8. Ακολούθως ζητείται από τα παιδιά να μεταφέρουν τα ρήματα αυτά σε χρόνο Ενεστώτα και έτσι εντοπίζεται η εσωτερική αύξηση που παίρνουν κάποια ρήματα στους παρελθοντικούς χρόνους:

- απέτρεψε → αποτρέπω → αποτρέπει
- μετέφερε → μεταφέρω → μεταφέρει
- επέβαιναν → επιβαίνω → επιβαίνουν
-

9. Ζητείται από τα παιδιά να αριθμήσουν τις παραγράφους του άρθρου και κάθε ομάδα αναλαμβάνει να εντοπίσει απλές προτάσεις σε κάποιες από αυτές. Πριν την εκτέλεση της εργασίας, ζητείται από τα παιδιά να εξηγήσουν τι είναι οι απλές προτάσεις (προϋπάρχουσα γνώση) και να δώσουν παραδείγματα. Αφού δοθεί ο απαραίτητος χρόνος, ζητείται από τις ομάδες να ανακοινώσουν τι έχουν βρει. Αναμένεται να αναφερθεί ότι δεν υπάρχουν απλές προτάσεις.

10. Η εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να δηλώσουν ποιο είναι το είδος των προτάσεων που συνθέτουν το άρθρο. Αναμένεται από τους μαθητές να αναφέρουν ότι οι προτάσεις είναι επαυξημένες (προϋπάρχουσα γνώση). Ζητείται να εξηγήσουν τι είναι οι επαυξημένες προτάσεις και να δώσουν παραδείγματα από το κείμενο.

11. *Μετασχηματισμός των γραμματικών – γλωσσικών δομών του κειμένου*

Ζητείται από κάποιο παιδί να διαβάσει την πρώτη πρόταση του άρθρου. Ακολούθως τα παιδιά καλούνται να τη μετατρέψουν από επαυξημένη σε απλή. Με τη βοήθεια του διαδραστικού πίνακα, αφαιρούνται τα στοιχεία της πρότασης που αναφέρουν τα παιδιά, ώστε η πρόταση να μετατραπεί σε απλή. Ακολούθως, ζητείται από τα παιδιά να αναφέρουν ποιοι είναι οι δευτερεύοντες όροι της πρότασης που έχουν αφαιρέσει, ώστε να γίνει απλή. Οι δευτερεύοντες όροι γράφονται στον πίνακα

12. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα αναλαμβάνει και πάλι από μία παράγραφο και μετατρέπει τις επαυξημένες προτάσεις σε απλές. Οι απλές προτάσεις γράφονται στα χαρτόνια της ομάδας. Η εκπαιδευτικός μαζεύει τα χαρτόνια των ομάδων και ξαναδιαβάζει το άρθρο, χρησιμοποιώντας μόνο αυτές τις απλές προτάσεις. Ακολούθως, οι μαθητές καλούνται να ασκήσουν κριτική σε αυτό που άκουσαν με τη βοήθεια των πιο κάτω ερωτήσεων:

- Πώς σας φαίνεται τώρα το άρθρο;
- Είναι ικανοποιητικές οι πληροφορίες που ακούσατε;
- Ποιο είδος προτάσεων είναι καλύτερα να χρησιμοποιείται σε ένα άρθρο και γιατί;

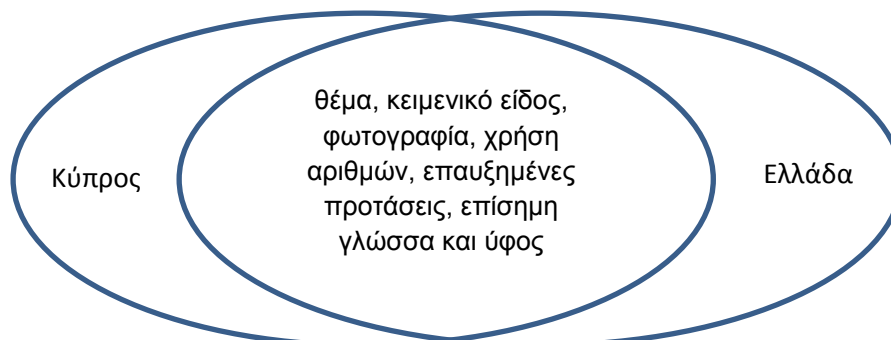
Εξάγεται, λοιπόν, το συμπέρασμα ότι στα άρθρα χρησιμοποιούνται, συνήθως, επαυξημένες προτάσεις, γιατί αυτές δίνουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα γεγονότα, για αυτό εξυπηρετούν καλύτερα το συγκεκριμένο κειμενικό είδος, το οποίο έχει ως σκοπό να πληροφορήσει.

13. *Σύγκριση αντιπαραβολή κειμένων / Διαγραμματική απεικόνιση*

Ακολούθως, γίνεται συνεξέταση του σημερινού άρθρου, με το άρθρο **«Πρόσφυγες έχασαν τη ζωή τους σε ταξίδια θανάτου στο Αιγαίο»**, το οποίο διδάχθηκαν οι μαθητές τις προηγούμενες μέρες. Με τη βοήθεια του διαδραστικού πίνακα, παρουσιάζεται το πιο κάτω διάγραμμα, γίνεται σύγκριση στην ολομέλεια της τάξης και εντοπίζονται ομοιότητες και διαφορές, οι οποίες συμπληρώνονται στο διάγραμμα.

**«Επιτυχής επιχείρηση
διάσωσης 345
μεταναστών»**

**«Πρόσφυγες έχασαν
τη ζωή τους σε ταξίδια
θανάτου στο Αιγαίο»**

Επιμορφωτική Ημερίδα για τη Διδασκαλία των Ελληνικών (Φεβρουάριος– Απρίλιος 2016),
για Διευθυντές/Διευθύντριες (Δίκτυα Σχολείων ΕΔΕ): Ενσωμάτωση Δεικτών στη Γλωσσική Διδασκαλία

Ομάδα Εργασίας Ελληνικών (Δημοτική Εκπαίδευση)

14. Παραγωγή γραπτού λόγου

Συγγραφή άρθρου: Προβάλεται στους μαθητές το βίντεο, το οποίο παρουσιάζει τη διάσωση κάποιων προσφύγων στα παράλια της Πόλης Χρυσοχούς και ζητείται από τους μαθητές να γράψουν άρθρο για το γεγονός, ακολουθώντας τις συμβάσεις του άρθρου. Θα γίνει χρήση του πίνακα που υπάρχει στην ενότητα 7 του Βιβλίου Μαθητή, Μέρος Β', σελίδα 13. Ανακοινώνεται, επίσης, στα παιδιά ότι το άρθρο θα αναρτηθεί στην έκθεση της τάξης, όπως περιγράφεται στο «τι θα ακολουθήσει».

15. Αξιολόγηση γραπτού λόγου

Διαβάζονται κάποιες εργασίες στην ολομέλεια της τάξης και τα παιδιά τοποθετούνται απέναντι στα κείμενα των συμμαθητών τους και προτείνουν τρόπους βελτίωσης

❖ Τι προγραμματίζεται να ακολουθήσει μετά τη διδασκαλία

Οι μαθητές θα ετοιμάσουν μία επιστολή, με την οποία θα καλούν όλους τους μαθητές του σχολείου να μαζέψουν τρόφιμα και είδη ένδυσης, για να σταλούν στους πρόσφυγες που φιλοξενούνται στον καταυλισμό της Κοφίνου. Θα γίνει, επίσης, έκθεση των γραπτών κειμένων των μαθητών (άρθρα, ποιήματα, ημερολόγια), των εικαστικών έργων που έχουν δημιουργήσει στο πλαίσιο αυτής της ενότητας και των φωτογραφιών που έχουν συλλέξει. Για την έκθεση αυτή, οι μαθητές θα ετοιμάσουν προσκλήσεις, οι οποίες θα σταλούν στους γονείς της τάξης. Ενδέχεται, ακόμη, να πραγματοποιηθούν οι πιο κάτω δραστηριότητες:

- Επιστολή προς τον Δήμο Γεροσκήπου για παροχή βοήθειας προς τους πρόσφυγες.
- Ανάρτηση στο Edmodo (εκπαιδευτικό μαθητικό κοινωνικό δίκτυο), μέσα από την οποία οι μαθητές θα δηλώνουν την άποψή τους γύρω από το θέμα της παροχής βοήθειας προς τους πρόσφυγες και θα επιχειρηματολογήσουν για αυτή.
- Ομαδική παραγωγή γραπτού λόγου: Επιστολή προς την αντιπροσωπεία της Ύπατης Αρμοστείας για την προστασία των προσφύγων στην Κύπρο, στην οποία θα δηλώνουν τη θέση τους απέναντι στο θέμα παροχής βοήθειας στους πρόσφυγες και θα εκφράσουν την επιθυμία τους να γίνουν εθελοντές και να βοηθήσουν με τον τρόπο τους τους πρόσφυγες, που υπάρχουν στους καταυλισμούς της Κύπρου.

❖ Διδακτικό Υλικό:

- Κείμενα σχολικού Εγχειριδίου:
  - «Σκέψεις ενός παιδιού για τον πόλεμο» (ενότητα 17, Μέρος Γ', σ. 74)
  - «Αιολική Γη» (ενότητα 6, Μέρος Α', σ. 86)
  - «Ωρες του Χαμού» (Κυπριακό Ανθολόγιο σ. 204).
- Συμπληρωματικά κείμενα (επισυνάπτονται)
  - «Ο Ειρηνοκλής», και Ποίημα «Ειρήνη»
  - Μαρτυρίες προσφύγων από ιστοσελίδα :
<http://www.gcr.gr/index.php/el/publications-media/refugee-testimonies>
  - Βίντεο αφόρμησης ενότητας:
<http://www.skai.gr/news/lifestyle/article/253489/deite-to-sokaristikio-video-pou-metaferei-ton-polemo-tis-surias-sto-londino/>
  - Βίντεο παραγωγής γραπτού λόγου:
<http://www.ant1iwo.com/news/cyprus/article/235089/diasothikan-27-metanastes-anoihta-tou-akama/>
  - Άρθρο: «Πρόσφυγες έχασαν τη ζωή τους σε ταξίδια θανάτου στο Αιγαίο»
  - Άρθρο: «Επιτυχής επιχείρηση διάσωσης 345 μεταναστών»
- Πίνακας ενότητα 7, Βιβλίο Μαθητή Μέρος Β', σελίδα 13
- Ασκήσεις στα σχολικά εγχειρίδια, Φύλλα εργασίας για εμπειρωτικές ασκήσεις
- Καρτέλες συναισθημάτων

1. Άρθρο Δειγματικού Μαθήματος

Παρασκευή, 26 Σεπτεμβρίου 2014 5:00

Ικανοποίηση από τον συντονισμό των Υπηρεσιών

Επιτυχής επιχείρηση διάσωσης 345 μεταναστών

Λευκωσία: Η άμεση κινητοποίηση των κυπριακών Αρχών και η ευτυχής συγκυρία της ύπαρξης στην περιοχή άλλων διερχόμενων πλοίων απέτρεψε την τραγωδία 50 ναυτικά μίλια νοτιοδυτικά της Πάφου χθες το πρωί. Ψαροκάικο που μετέφερε 345 μετανάστες από τη Συρία και άλλες αραβικές χώρες προς ευρωπαϊκό έδαφος εξέπεμψε SOS λόγω σφοδρής θαλασσοταραχής που συνάντησε ανοιχτά της Πάφου.

Στο πλοiαριο, υπό την επωνυμία «Αμπντουλλάχ», επέβαιναν κυρίως γυναικόπαιδα από τη Συρία και άλλες αραβικές χώρες. Το Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης (ΚΣΕΔ), έλαβε σήμα κινδύνου μέσω του ασυρμάτου του σκάφους στις 6:25 το πρωί και ενώ αυτό έπλεε περί τα 50 ναυτικά μίλια νοτιοδυτικά της Πάφου.

Αμέσως στο ΚΣΕΔ σήμανε συναγερμός, ενώ τέθηκε σε εφαρμογή από τη Λιμενική σε Λεμεσό και Πάφο το σχέδιο για αντιμετώπιση έκτακτων περιπτώσεων. Όπως διαπιστώθηκε, πολύ κοντά στο σημείο όπου το ψαροκάικο εξέπεμψε σήμα κινδύνου βρισκόταν τάνκερ με σημαία Μάλτας, το οποίο προσέγγισε το σκάφος που κινδύνευε και επέβλεπε την κατάσταση, σε αναμονή της έλευσης βοήθειας από τις κυπριακές Αρχές.

Ταυτόχρονα, το ΚΣΕΔ έδωσε οδηγίες στο κρουαζιερόπλοιο Salamis Filoxenia, που επίσης διαπιστώθηκε ότι έπλεε στην ευρύτερη περιοχή επιστρέφοντας στο λιμάνι Λεμεσού από κρουαζιέρα στα ελληνικά νησιά, να αλλάξει ρότα και να προσεγγίσει τον χώρο του επεισοδίου προκειμένου να περισυλλέξει τους μετανάστες.

Την ίδια ώρα, δόθηκαν οδηγίες για απόπλου σκαφών της Λιμενικής που είναι ελλιμενισμένα σε Λεμεσό και Πάφο, πράγμα που έγινε πλην όμως τα σκάφη αυτά επέστρεψαν στη βάση τους, αφού λόγω της σφοδρής θαλασσοταραχής δεν μπόρεσαν να προσεγγίσουν το σημείο του πλοιαρίου με τους μετανάστες.

Σε επιφυλακή στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου βρίσκονταν επίσης από την πρώτη στιγμή δύο ελικόπτερα της Κυπριακής Δημοκρατίας για παροχή βοήθειας αν χρειαστεί.

Η επιχείρηση της μεταφοράς των 345 αλλοδαπών από το ψαροκάικο στο κρουαζιερόπλοιο και η μεταφορά τους στο λιμάνι Λεμεσού, άρχισε λίγα λεπτά πριν τη 1:00 το μεσημέρι και η μετακίνηση τους σε ειδικό χώρο στην Κοκκινοτριμιθιά αναμενόταν να ολοκληρωθεί αργά φες.

Η είδηση για τους μετανάστες που κινδύνευαν στα ανοικτά της Πάφου βρήκε τον υπουργό Εσωτερικών Σωκράτη Χάσικο εκτός Κύπρου, όμως το γεγονός δεν εμπόδισε το υπουργείο του να κινητοποιηθεί και να αναλάβει το μέρος της ευθύνης που του αναλογεί σε τέτοιες περιπτώσεις.

Έτσι, νωρίς το πρωί πραγματοποιήθηκε έκτακτη σύσκεψη στο Υπουργείο Εσωτερικών για την υποδοχή των μεταναστών. Η σύσκεψη πραγματοποιήθηκε υπό την προεδρία του αν. γενικού διευθυντή του υπουργείου Κωνσταντίνου Νικολαΐδη, ήταν ευρείας κλίμακας και με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων της Δημοκρατίας. Στόχος ήταν ο όσο το δυνατόν καλύτερος συντονισμός των εμπλεκόμενων υπηρεσιών ώστε να καταρτιστεί και να υλοποιηθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο σχέδιο υποδοχής και προσωρινής εγκατάστασης των μεταναστών.

Άμεση η αντίδραση και ο συντονισμός

Την ικανοποίησή του για τον τρόπο με τον οποίο ανταποκρίθηκαν όλες οι αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες όσον αφορά στην επιχείρηση διάσωσης 345 αλλοδαπών εξέφρασε χθες και ο υπουργός Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης Ιωνάς Νικολάου.

Ο υπουργός, που απαντούσε σε ερωτήσεις δημοσιογράφων στο περιθώριο επίσκεψής του στις Κεντρικές Φυλακές, ανέφερε ότι από την πρώτη στιγμή που είχε διαπιστωθεί πως ένα ψαροκάικο μετέφερε μεγάλο αριθμό αλλοδαπών και βρισκόταν στη θαλάσσια περιοχή που είναι στην ευθύνη της Κυπριακής Δημοκρατίας, υπήρξε άμεση αντίδραση με την αποστολή ομάδας για διερεύνηση του περιστατικού.

Άρχισε, πρόσθεσε, άμεσα ο συντονισμός μεταξύ των Υπουργείων Δικαιοσύνης, Εσωτερικών και Άμυνας κατ' αρχήν σε επίπεδο πολιτικό και δόθηκαν οδηγίες, «να ενεργήσουν όλες οι υπηρεσίες κατά τρόπο, ώστε να ανταποκριθούμε στη βασική μας υποχρέωση που συνιστά τη διασφάλιση της ασφαλούς μεταφοράς των αλλοδαπών στην Κύπρο και επιπρόσθετα να εξετάσουμε μία- μία τις περιπτώσεις, συγκεντρώνοντας όλα τα στοιχεία, ούτως ώστε να μπορούμε να συμμορφωθούμε με όλες τις υποχρεώσεις μας».

Απαντώντας σε άλλη ερώτηση για το θέμα, επανέλαβε ότι από το πρωί «έγινε ένας συντονισμός μεταξύ των Υπουργών». Αμέσως, είπε, «το Υπουργείο Εσωτερικών ενημέρωσε άμεσα το Τμήμα Αλλοδαπών και την Πολιτική Άμυνα για να ανταποκριθούν, το Υπουργείο Άμυνας ανταποκρίθηκε στις δικές του δυνατότητες στα πλαίσια της Έρευνας και Διάσωσης, η Αστυνομία, στα ίδια πλαίσια με τη Λιμενική και επιπρόσθετα την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, στον χώρο που θα φτάσουν οι αλλοδαποί».

Γράφουν: Λούκας Πάρπας, Ντόρα Χριστοδούλου

<http://www.philenews.com/el-gr/koinonia-eidiseis/160/220222/epitychis-epicheirisi-diasosis-345-metanaston>

2. Άρθρο

Δημοσίευση: 28 Οκτ. 2015, 09:37 | Τελευταία ενημέρωση: 28 Οκτ. 2015, 22:29

Δεν έχουν τέλος οι τραγωδίες

Πρόσφυγες έχασαν τη ζωή τους σε ταξίδια θανάτου στο Αιγαίο

Αθήνα

Δεν έχουν τέλος οι τραγωδίες με πρόσφυγες και μετανάστες που επιχειρούν να διασχίσουν το Αιγαίο.

Δέκα άνθρωποι πνίγηκαν, μεταξύ αυτών μικρά παιδιά, σε διαφορετικά περιστατικά ανοικτά της Σάμου, της Μυτιλήνης και του Αγαθονησίου, όπου επικρατούν δυσμενείς καιρικές συνθήκες. Ολονύκτια επιχείρηση διάσωσης στη Λέσβο.

Νωρίς την Τετάρτη πλωτά μέσα του Λιμενικού και σκάφος της Frontex διέσωσαν 40 πρόσφυγες στη θαλάσσια περιοχή βόρεια της Μυτιλήνης. Οι καιρικές συνθήκες στην περιοχή ήταν εξαιρετικά αντίξοες.

Δύο μικρά παιδιά, όμως, εντοπίστηκαν χωρίς τις αισθήσεις τους και μεταφέρθηκαν στον Μόλυβο, όπου ανέμενε ασθενοφόρο.

Οι γιατροί κατάφεραν να σώσουν το ένα παιδί, ωστόσο, ένα 7χρονο αγοράκι κατέληξε.

Σε άλλο ένα περιστατικό, αυτή τη φορά στη θαλάσσια περιοχή της Σάμου, οι λιμενικοί κατάφεραν να διασώσουν 51 ανθρώπους, ωστόσο, και εκεί έχασαν τη ζωή τους δύο παιδιά και ένας άνδρας.

Οι σοροί μίας γυναίκας και δύο παιδιών βρέθηκαν ανοικτά του Αγαθονησίου, ενώ ναυάγιο σημειώθηκε και στον Άγιο Κωνσταντίνο.

Επιμορφωτική Ημερίδα για τη Διδασκαλία των Ελληνικών (Φεβρουάριος– Απρίλιος 2016),
για Διευθυντές/Διευθύντριες (Δίκτυα Σχολείων ΕΔΕ): Ενσωμάτωση Δεικτών στη Γλωσσική Διδασκαλία

Ομάδα Εργασίας Ελληνικών (Δημοτική Εκπαίδευση)

Σε εξέλιξη από νωρίς το απόγευμα και νέα επιχείρηση διάσωσης εκατοντάδων μεταναστών και προσφύγων στη θαλάσσια περιοχή βόρεια της Μυτιλήνης, όπου και εκεί οι καιρικές συνθήκες (ιδίως οι άνεμοι) είναι δυσμενείς.

Το σκάφος ανατράπηκε, με αποτέλεσμα να χάσουν τη ζωή τους άλλα δύο παιδιά και ένας άνδρας. Τουλάχιστον 240 άτομα έχουν διασωθεί.

Στην επιχείρηση συμμετέχουν ελικόπτερο Super Puma, δύο πλωτά του Λιμενικού και σκάφος της Frontex.

Σημειώνεται ότι πάνω από 3.000 πρόσφυγες αποβιβάστηκαν το πρωί στο Λιμάνι του Πειραιά.

Ειδικότερα, από το πλοίο «Αριάδνη», αποβιβάστηκαν 1.439 πρόσφυγες που είχαν επιβιβαστεί στη Μυτιλήνη και στη Χίο, ενώ από το πλοίο «Τέρα Τζετ» αποβιβάστηκαν 1.734 άτομα, που είχαν επιβιβαστεί στη Μυτιλήνη.

Συνολικά και από τα δύο πλοία αποβιβάστηκαν 3.173 πρόσφυγες.

<http://news.in.gr/greece/article/?aid=1500035493>

3. **Μαρτυρίες**

Μαρτυρία 1

Μας κράτησε ζωντανούς η ελπίδα να τα καταφέρουμε

«...Το όνομά μου είναι Χ., είμαι από το Αφγανιστάν. Όταν ήμουν 11 χρονών, από πυροβολισμό ενός πολεμιστή των Ταλιμπάν, μου κόπηκαν τα δάχτυλα του αριστερού μου χεριού...

Δύο χρόνια μετά κι ενώ ζούσα με την οικογένειά μου στην πόλη Μαζάρ ελ Σαρίφ, μάθαμε ότι η Ταλιμπάν είχαν καταλάβει την Καμπούλ και πλησίαζαν και τη δική μας πόλη... Αποφασίσαμε να φύγουμε όσο το δυνατόν γρηγορότερα για να γλιτώσουμε. Επικρατούσε πανικός. Ο κόσμος ανέβαινε σε όποιο φορτηγό έβρισκε μπροστά του και ήθελε να φύγει όπως-όπως για το Πακιστάν. Εγώ και ο αδελφός μου δεν καταφέραμε να μπούμε στο ίδιο φορτηγό με τους γονείς μας και από τότε δεν τους ξαναείδαμε ποτέ. Στο Πακιστάν, η ζωή μας ήταν πολύ δύσκολη. Εγώ ήμουν 13 και ο αδελφός μου 11. Δεν μπορούσαμε να βρούμε τους γονείς μας, δεν είχαμε κανέναν να μας προστατέψει, να μας βοηθήσει όταν αρρωσταίναμε. Κάναμε οποιαδήποτε δουλειά για να μην πεθάνουμε από την πείνα. Μας κράτησε ζωντανούς η ελπίδα να τα καταφέρουμε, να μαζέψουμε χρήματα για να μπορέσουμε να έρθουμε στην Ελλάδα και να βρούμε προστασία...».

<http://www.gcr.gr/index.php/el/publications-media/refugee-testimonies>

Μαρτυρία 2

Μέχρι σήμερα δεν ξέρω τι έχει απογίνει η οικογένειά μου

«...Το όνομά μου είναι Α. Ν. είμαι από το Κονγκό και ανήκω στη φυλή των Τούτσι. Το 1998, όταν ο πρόεδρος Καμπίλα διακήρυξε δημόσια τη δίωξη της φυλής μου, άνδρες των δυνάμεων ασφαλείας μπήκαν στο σπίτι μου και με συνέλαβαν μαζί με τη μητέρα μου, την αδελφή και τον αδελφό μου.

Μας οδήγησαν όλους σε φυλακή στην Κινσάσα. Εκεί βασανίστηκα φριχτά. Οι δεσμοφύλακες μεχτυπούσαν καθημερινά και με έκαιγαν με πυρωμένο σίδηρο. ...Έφτασα στα όρια του θανάτου. Με πήγαν στο νοσοκομείο των φυλακών, όπου και πληροφορήθηκα ότι είχαν πιάσει και τον πατέρα μου. Με τη βοήθεια φίλων μου, κατάφερα να δραπετεύσω από το νοσοκομείο και να διαφύγω αμέσως με

πλαστά έγγραφα στην Τουρκία, χωρίς να προλάβω όμως να δω τη γυναίκα μου και το κοριτσάκι μας, που ήταν τότε δύο χρονών. Από την Τουρκία πέρασα παράνομα στην Ελλάδα και ζητώ προστασία. Μέχρι σήμερα δεν ξέρω τι έχει απογίνει η οικογένειά μου...»

<http://www.gcr.gr/index.php/el/publications-media/refugee-testimonies>

Μαρτυρία 3

Είδα κι άλλους ανθρώπους να σκοτώνονται εκείνη τη μέρα. Τους βλέπω ακόμη στα όνειρά μου...

«...Με λένε Μ. Ν. και είμαι από το Αφγανιστάν. Ανήκω στη φυλή των Χαζάρα, που είναι θρησκευτική και εθνική μειονότητα στη χώρα μου. Ήμουν 14 χρονών όταν έφυγα από τη χώρα μου.

Τότε οι Ταλιμπάν επιτέθηκαν στο χωριό μου και έπιασαν τον πατέρα μου, επειδή πολεμούσε εναντίον τους. Τον σκότωσαν μπροστά στα μάτια μου – είχαν κάνει το ίδιο και με τον μεγαλύτερο αδελφό μου μερικούς μήνες νωρίτερα. Μετά έβαλαν φωτιά στο σπίτι μας κλειδώνοντας μέσα τη μητέρα μου...

Είδα κι άλλους ανθρώπους να σκοτώνονται εκείνη τη μέρα. Τους βλέπω ακόμη στα όνειρά μου... Πολλές φορές σκέφτομαι ότι θα ήταν καλύτερα να είχα πεθάνει κι εγώ τότε, όμως έπρεπε να ζήσω για να σώσω τα δύο μικρότερα αδέρφια μου, που ήταν 9 και 10 χρονών...

Όταν φύγαμε από το Αφγανιστάν, πήγαμε στο Πακιστάν και από εκεί στο Ιράν, όπου η μικρή μου αδελφή αρρώστησε και πέθανε. Επειδή δεν μπορούσαμε να αυτοσυντηρηθούμε, άφησα τον άλλο μου αδελφό σε συγγενείς κι εγώ ήρθα στην Ελλάδα, όπου αμέσως έπιασα δουλειά για να του στέλνω λεφτά...

Από τον Μάρτιο του 2000, που κατάφερα να φτάσω στην Ελλάδα, έχω ζητήσει άσυλο. Δυστυχώς μέχρι σήμερα το αίτημά μου δεν έχει κριθεί...»

<http://www.gcr.gr/index.php/el/publications-media/refugee-testimonies>

4. Ποιήμα

***Ειρήνη είναι η μυρουδιά του φαγητού το βράδυ,
τότε που το σταμάτημα του αυτοκινήτου στο δρόμο
δεν είναι φόβος,
τότε που το χτύπημα στην πόρτα
σημαίνει φίλος,
και το άνοιγμα του παραθύρου κάθε ώρα
σημαίνει ουρανός,
γιορτάζοντας τα μάτια μας
με τις μακρινές καμπάνες των χρωμάτων του,
είναι ειρήνη. Γ. Ρίτσος***

5. Μύθος

ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ!!!!ΑΣ ΔΙΑΒΑΣΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ!!

Ο ΕΙΡΗΝΟΚΛΗΣ

Στα πολύ παλιά χρόνια στην κορυφή του Ολύμπου την ίδια μέρα έγιναν δυο τσιμπούσια. Το ένα το είχε οργανώσει ο θεός Άρης και η Αφροδίτη για το γιο τους τον Πόλεμο και το άλλο ο Δίας και η Ήρα για την κόρη τους την Ειρήνη. Οι υπόλοιποι θεοί δεν ήξεραν σε ποιο τσιμπούσι να πάνε έτσι ώστε να μη γίνουν παρεξηγήσεις. Σκέφτηκαν...σκέφτηκαν και αποφάσισαν οι μισοί να πάνε στο ένα και οι άλλοι μισοί στο άλλο.

Πέρασε ο καιρός και η Ειρήνη μεγάλωσε και τότε ήταν που έγιναν οι μεγάλες φασαρίες. Η Ειρήνη ήθελε να μη γίνονται πόλεμοι και οι άνθρωποι να ζουν ειρηνικά και μονιασμένα. Ο θεός Πόλεμος ήθελε να υπάρχει διχόνοια ανάμεσα στους ανθρώπους και να γίνονται συνέχεια πόλεμοι μέχρι που στο τέλος να καταστραφούν τα πάντα.

Κάποτε η Ειρήνη που ακτινοβολούσε από ομορφιά ενέδωσε στον έρωτα του θεού Απόλλωνα και παντρεύτηκαν. Σαν πέρασε ο καιρός απέκτησαν ένα αγοράκι που το ονόμασαν Ειρηνοκλή που σημαίνει η δόξα της Ειρήνης.

Όταν το έμαθε ο Πόλεμος πήγε στην Ειρήνη και της είπε:

- Όταν ο Ειρηνοκλής μεγαλώσει θα δοκιμαστεί σε πολύ δύσκολους άθλους. Αν τα καταφέρει θα επικρατήσει η ειρήνη η αγάπη και η ομόνοια. Αν αποτύχει έστω και σε ένα θα επικρατήσει η διχόνοια, το μίσος και ο πόλεμος. Συμφωνείς;

-Αν δε συμφωνήσω τι θα γίνει;

-Το μισό χρόνο θα έχουμε πόλεμο και τον άλλο μισό ειρήνη. Σου δίνω μια τελευταία ευκαιρία ή θα νικήσεις και θα επικρατήσεις εσύ ή θα ηττηθείς και θα επικρατήσω εγώ.

- Εντάξει τότε, αλλά χωρίς κλεψιές.

- Ε, και βέβαια χωρίς κλεψιές.

Ο πόλεμος όμως είχε άλλα σχέδια στο μυαλό του. Δεν ήθελε με τίποτα να επικρατήσει η Ειρήνη. Πέρασε ο καιρός και ο Ειρηνοκλής μεγάλωσε. Τότε ο Πόλεμος πηγαίνει στην Ειρήνη και της λέει:

- Έφτασε η ώρα, που ο Ειρηνοκλής πρέπει να κάνει τους άθλους του.

- Ναι, συμφώνησε η Ειρήνη. Αλλά δε μου είπες πόσους άθλους πρέπει να κάνει;

- Μόνο δύο. Δε χρειάζονται παραπάνω για να ξημερώσει τρεις φορές, απάντησε ο πόλεμος.

- Πολύ ωραία. Ποιος είναι ο πρώτος;

- Το πρώτο που πρέπει να κάνει είναι να κλέψει τα δώδεκα χρυσά σπαθιά που ο Ήφαιστος είχε φτιάξει για τους θεούς όταν έγινε η Τιτανομαχία.

- Και που βρίσκονται αυτά τα σπαθιά;
- Στο σπίτι του Ήφαιστου φυσικά. Σε αυτό το φρικτό ηφαιστειο που κανένας αθάνατος, ημίθεος ή θνητός δεν κατάφερε ποτέ να πλησιάσει.
- Εντάξει, είπε η Ειρήνη. Πότε ξεκινάει;
- Αύριο τα χαράματα. Γεια σου Ειρήνη, Ρηνιώ, Ρηνούλα και πρόσεχε το γιόκα σου, είπε ο Πόλεμος και έφυγε.

Τα χαράματα ο Ειρηνοκλής σηκώθηκε, ετοιμάστηκε και αποχαιρέτησε τη μητέρα του και τον πατέρα του.

Όταν έφυγε ο Ειρηνοκλής, λέει ο Απόλλωνας στην Ειρήνη:

- Ανησυχώ πολύ για τον Ειρηνοκλή. Αλλά ας ελπίσουμε ότι για το καλό το δικό του και της ανθρωπότητας όλης θα τα καταφέρει.

- Ας, το ελπίσουμε είπε η Ειρήνη και σκούπισε τα δάκρυά της με το λευκό της πέπλο.

Στο μεταξύ ο Ειρηνοκλής φτάνει στο ηφαιστειο που ήταν η κατοικία του Ήφαιστου.

Μπαίνει μέσα και βλέπει χιλιάδες όπλα. Ξαφνικά το βλέμμα του πέφτει σε μια μεγάλη πόρτα. Την ανοίγει και τι να δει; Στην μέση ενός τεράστιου δωματίου βρίσκονταν ένα τεράστιο τραπέζι που πάνω βρίσκονταν τα δώδεκα χάλκινα σπαθιά. Στην βαριά χάλκινη βάση του τραπεζιού, ήταν δεμένος ένας τεράστιος σκύλος με οχτώ κεφάλια, ο Λάβας. Από το καθένα από τα οχτώ στόματά του έβγαινε τόση φωτιά που θα μπορούσε να κάψει μια ολόκληρη πόλη. Ο Ειρηνοκλής τρελάθηκε από το φόβο του. Ήταν πολύ άγριος ο Λάβας, δεν πιανόταν με τίποτα. Πώς θα έπαιρνε τα σπαθιά; Σκέφτηκε αρκετές ώρες μέχρι που βρήκε ένα καταπληκτικό σχέδιο.

Περίμενε καλά κρυμμένος μέχρι που να κοιμηθεί και ο Ήφαιστος και ο Λάβας. Όταν βεβαιώθηκε ότι είχαν κοιμηθεί για τα καλά, πήρε σιγά - σιγά την χάλκινη πανοπλία του Ήφαιστου, την φόρεσε και μπήκε αθόρυβα στο μεγάλο δωμάτιο που κοιμόταν βαθιά ο Λάβας. Ο Λάβας άνοιξε το ένα από τα δεκαέξι του μάτια, τον κοίταξε, αλλά επειδή νόμισε πως ήταν ο Ήφαιστος, συνέχισε ήσυχος τον ύπνο του. Έτσι ο Ειρηνοκλής πήρε τα δώδεκα σπαθιά και έφυγε.

Την ώρα που άνοιγε την εξώπορτα του ηφαιστειού, ξύπνησε ο Ήφαιστος που σαν κάτι να άκουσε και άρχισε να φωνάζει:

- Α, κλεφτρόκο, τώρα θα σου δείξω εγώ. Παίρνει ένα τεράστιο τσεκούρι και αρχίζει να τον κυνηγάει. Ο Ειρηνοκλής όμως ήταν πιο γρήγορος από τον κουτσό τον Ήφαιστο, και έτσι κατάφερε να πάρει τα δώδεκα σπαθιά.

Όταν γύρισε στο σπίτι του, οι γονείς του με δάκρυα στα μάτια τον αγκαλιάζουν και η Ειρήνη του λέει:

- Αχ, γιε μου, έλα πήγαινε να ξεκουραστείς γιατί αύριο θα πάς να φέρεις το τόξο της Θεάς Αρτεμις. Είναι πολύ δύσκολο γιατί το φοράει πάντα. Ακόμα και όταν κοιμάται. Δεν πρόκειται να κάνει κακό σε σένα που είσαι παιδί του αδελφού της, αλλά αν σε δει θα σε κρατήσει όμηρο για πάντα.

- Δεν με πειράζει μητέρα να ζήσω κοντά στη θεία Άρτεμη, γιατί την αγαπώ πολύ και κάνουμε και καλή παρέα μαζί.

- Αχ, παιδάκι μου, ξέρεις τι είναι για μένα, από τη μια τα μάτια μου να βλέπουν παντού πόνο, δυστυχία, μίσος και διχόνοια και από την άλλη να χάσω και σένα; Δεν γίνεται, πρέπει να φέρεις το τόξο της Αρτεμις. Ο Πόλεμος πρέπει να νικηθεί.

- Εντάξει, μητέρα εκτός από δύναμη έχω και μυαλό. Όλα θα πάνε καλά.

Το άλλο πρωί ο Ειρηνοκλής φεύγει χωρίς να αποχαιρέτήσει την μητέρα του. Βλέπετε δεν ήθελε να ακούσει πάλι τους φόβους της. Πέρασε πρώτα από το σπίτι του Διόνυσου και του λέει:

- Διόνυσε, αν θέλεις να επικρατήσει η χαρά και το γλέντι στη ζωή των ανθρώπων, δώσε μου το πιο μεθυστικό κρασί που έχεις.

Ο Διόνυσος έκανε ό,τι του ζήτησε ο Ειρηνοκλής. Ο Ειρηνοκλής τον ευχαρίστησε και έφυγε για το

μεγάλο δάσος που ήταν η μεγάλη σπηλιά που ζούσε η θεία του η Αρτεμις.

Το μεσημέρι πια έφτασε στο σπίτι της θείας του. Μόλις τον είδε πέταξε από τη χαρά της και αυτή και το αγαπημένο της ελάφι. Η Αρτεμις του πρόσφερε το πιο νόστιμο αγριογούρουνο που είχε φάει ποτέ στη ζωή του, και από το πολύ κρασί που ήπιε η Αρτεμις μέθυσε και έπεσε σε βαθύ ύπνο. Ο Ειρηνοκλής πήρε το τόξο της θεάς και γύρισε στο σπίτι του λίγο πριν νυχτώσει για τα καλά. Οι γονείς του από τη χαρά τους έκαναν ένα μεγάλο τσιμπούσι. Σ' εκείνο το τσιμπούσι καλεσμένος ήταν και ο Πόλεμος που πάει στην Ειρήνη και της λέει:

- Νίκησες Ειρήνη. Από δω και πέρα θα επικρατήσει ειρήνη στον κόσμο.
- Ευχαριστώ, αλλά εσύ τι δουλειά θα κάνεις, από δω και πέρα;

-Α, μην ανησυχείς για μένα. Θα βρω καταφύγιο στο κεφάλι μερικών παρανοϊκών, που έτσι κι αλλιώς δε θα πάψουν να υπάρχουν.

- Αντε γεια Ειρήνη!

- Αντε γεια Πόλεμε ΚΑΙ ΝΑ ΜΗΝ ΕΡΘΕΙΣ ΠΟΤΕ ΟΥΤΕ ΣΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΜΑΣ.

6. Αφήγηση

Με τι θα ασχοληθούμε:

- Με ποιον τρόπο προσπαθούμε να πείσουμε κάποιον για την άποψή μας
- Με τα απρόσωπα ρήματα
- Με τις τελικές και αποτελεσματικές προτάσεις

Σκέψεις ενός παιδιού για τον πόλεμο

Στη διάρκεια του Δεύτερου Παγκόσμιου πολέμου, η 12χρονη Εβραία Άννα Φρανκ έγραφε τις σκέψεις της στο ημερολόγιό της, ενώ κρυβόταν από τους Γερμανούς κατακτητές.

Τετάρτη 3 Μαρτίου 1944

Είναι μια φοβερή εποχή. Γύρω ηυσομανάει ο πόλεμος και κανένας δε γνωρίζει αν θα είναι ζωντανός την άλλη μέρα. Θυμάμαι που ζούσαμε όλοι μαζί στην πόλη και περιμέναμε από στιγμή σε στιγμή να την αδειάσουν ή να φύγουμε. Οι μέρες μας ήταν γεμάτες κανονίες και πυροβολισμούς και τις νύχτες μυστηριώδεις ήχοι έρχονταν από τα βάρη. Αυτό συνεχίστηκε έτσι καμιά βδομάδα, ώσπου ένα βράδυ μάς σκέπασε μια νύχτα που κρατάει ακόμη και σήμερα.

Θυμάμαι σαν τώρα εκείνη τη στιγμή. Πρέπει να ήταν αργά το βράδυ, όταν ακούστηκαν ξαφνικά τρομερές εκρήξεις. Το βάλουμε στα πόδια όσο πιο γρήγορα μπορούσαμε. Παντού γύρω μας έτρεχαν άνθρωποι που φώναζαν. Τα σπίτια καίγονταν, έτσι ώστε όλα τα πράγματα φαίνονταν πυρωμένα και κόκκινα. Δεν είναι δυνατό να πω πόση ώρα έτρεχα έτσι, πάντα με την εικόνα των σπιτιών που καίγονταν, των προσώπων που ούρλιαζαν παραμορφωμένα μπρος στα μάτια μου.

Συνέχεια αναρωτιόμαστε απελπισμένα: «Γιατί πρέπει να γίνεται ο πόλεμος; Γιατί οι άνθρωποι δεν μπορούν να ζήσουν ειρηνικά; Γιατί όλη αυτή η καταστροφή;». Στο ερώτημα αυτό δεν είναι εύκολο να βρούμε απάντηση. Αλήθεια, γιατί φτιάχνουν ολοένα μεγαλύτερα αεροπλάνα με όλο και πιο βαριές βόμβες, ενώ την ίδια στιγμή χτίζουν τα κατεστραμμένα σπίτια; Γιατί σπαταλούν δισεκατομμύρια κάθε μέρα για τον πόλεμο, ενώ φαίνεται ότι δεν υπάρχει ούτε μια δεκάρα διαθέσιμη για τα φάρμακα, τους φτωχούς και τους καλλιτέχνες; Γιατί υπάρχουν άνθρωποι που πεινούν, ενώ σε άλλα μέρη της γης έχουν τόσα τρόφιμα που τα αφήνουν να σαπίζουν; Μήπως οι άνθρωποι είναι τρελοί;

Δεν μπορώ να πιστέψω ότι υπεύθυνοι για τον πόλεμο είναι μόνο οι ισχυροί, οι πλούσιοι και οι πολιτικοί. Όχι, και οι απλοί άνθρωποι μπορεί να θέλουν τον πόλεμο, αλλιώς οι ησίοι θα είχαν επαναστατήσει προ πολλού. Είναι το ένστικτο της καταστροφής που οδηγεί τους ανθρώπους στον πόλεμο, κι αν όλο το ανθρώπινο γένος, χωρίς εξαίρεση, δεν αλληλάξει, οι πόλεμοι δεν πρόκειται να σταματήσουν. Οι πολιτισμοί θα καταστρέφονται, ό,τι ωραίο χτίζεται θα γκρεμίζεται και η ανθρωπότητα θα αρχίζει ξανά και ξανά από την αρχή.

Έχω νιώσει πολλές φορές παγιδευμένη αλλιό ποτέ απελπισμένη. Στο ημερολόγιό μου μιλάω για τις στερήσεις σαν να πρόκειται για κάτι διασκεδαστικό. Έχω πάρει την απόφαση να ζήσω μια ενδιαφέρουσα ζωή, διαφορετική από τη ζωή του απλού κοριτσιού και, αργότερα, από τη ζωή της απλής νοικοκυράς. Είμαι νέα και δυνατή. Είναι ανάγκη να επιβιώσω και αρνούμαι να κλαιώ όλη την ώρα. Κάθε μέρα ωριμάζω εσωτερικά και αισθάνομαι την ειρήνη να πλησιάζει.

Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ, εκδ. Ζαχαρόπουλος, Αθήνα, 1983 (δισκευή)

1. α. Πώς αισθάνθηκε η Άννα Φρανκ με το ξέσπασμα του πολέμου; Ποια άλλα συναισθήματα φανερώνει στο τέλος του κειμένου;

β. Ποιες συνέπειες του πολέμου αναφέρει η Άννα Φρανκ στο ημερολόγιό της; Μπορείτε να αναφέρετε άλλες συνέπειες των πολέμων;

γ. Σε προηγούμενη ενότητα (ενότητα 6) είχαμε δει πως άλλοτε πείθουμε κάποιον λογικά και άλλοτε προσπαθούμε να τον συγκινήσουμε. Στο κείμενο, η Άννα Φρανκ χρησιμοποιεί και τους δύο τρόπους. Μπορείτε να βρείτε ένα παράδειγμα για τον καθένα;

δ. Στην 3η παράγραφο, η Άννα Φρανκ διατυπώνει συνεχείς ερωτήσεις. Νομίζετε ότι αυτές οι ερωτήσεις απευθύνονται σε κάποιον συγκεκριμένα; Ξέρετε πώς λέγονται αυτές οι ερωτήσεις και γιατί χρησιμοποιούνται;

7. Αφήγηση

Επιμορφωτική Ημερίδα για τη Διδασκαλία των Ελληνικών (Φεβρουάριος– Απρίλιος 2016), για Διευθυντές/Διευθύντριες (Δίκτυα Σχολείων ΕΔΕ): Ενσωμάτωση Δεικτών στη Γλωσσική Διδασκαλία

Με τι θα ασχοληθούμε:

- Με τους τοπικούς προσδιορισμούς

Αιοθική γη

Η «Αιοθική γη» μάς μεταφέρει στα Κιμιντένια, βουνά της Μικράς Ασίας, όπου ζει η οικογένεια του μικρού Πέτρου με αρχηγό τον παππού. Ο Πέτρος με την Άρτεμη, την πιο αγαπημένη από τις τέσσερις αδερφές του, ζουν τα παιδικά τους χρόνια και τα όνειρα στον τόπο όπου γεννήθηκαν. Σιγά σιγά ο μαγικός τους κόσμος γκρεμίζεται, όταν έρχονται αντιμέτωποι με τον πόλεμο και αναγκάζονται να ζήσουν τον ξεριζωμό απ' τον τόπο και τη γη τους.

Τα άστρα όλη έχουν βγει. Ταξιδεύουν στο Αιγαίο τα παιδικά μας όνειρα. Το κύμα χτυπά τη μάσκα του καϊκιού μας και τα κοιμίζει. Κοιμηθείτε, όνειρά μας. Στην ξένη χώρα που πάμε, πρόσφυγες, τι άραγες να μας περιμένει, τι μέρες να είναι ν' ανατείλουν;

[...] Ταξιδεύουν στο Αιγαίο τα όνειρά μας.

Η γιαγιά μας κουράστηκε. Θέλει να γείρει το κεφάλι της στα στήθια του παππού, που έχει καρφωμένα πίσω τα μάτια του μπας και ξεχωρίσει τίποτα από τη στεριά, τίποτα απ' τα Κιμιντένια. Μα πια δε φαίνεται τίποτα. Η νύχτα ρούφηξε μέσα της τα σχήματα και τους όγκους.

Η γιαγιά γέρνει το κεφάλι της να το ακουμπήσει στα στήθια που την προσπατέψανε όλες τις μέρες της ζωής της. Κάτι τηνμποδίζει και δεν μπορεί να βρει το κεφάλι ψυχία. Σαν ένας βόλος να είναι κάτω από το πουκάμισο του γέροντα.

– Τι είναι αυτό εδώ; ρωτά σχεδόν αδιάφορα.

Ο παππούς φέρνει το χέρι του. Το χώνει κάτω απ' το ρούχο, βρίσκει το μικρό ξένο σώμα που ακουμπά στο κορμί του και που ακούει τους χτύπους της καρδιάς του.

– Τι είναι;
– Δεν είναι τίποτα, ήξει δειλιά ο παππούς, σαν παιδί που έφταιξε. Δεν είναι τίποτα. Λίγο χώμα είναι.

– Χώμα!

Ναι, λίγο χώμα απ' τη γη τους. Για να φυτέψουν έναν βασιλικό, της ήξει, στον ξένο τόπο που πάνε. Για να θυμούνται.

Αργά τα δάχτυλα του γέροντα ανοίγουν το μαντίλι όπου είναι φυλαγμένο το χώμα. Ψάχνουν κει μέσα, ψάχνουν και τα δάχτυλα της γιαγιάς, σαν να το χαϊδεύουν. Τα μάτια τους, δακρυσμένα, στέκουν εκεί.

– Δεν είναι τίποτα ήέω. Λίγο χώμα. Γη, Αιοθική Γη, Γη του τόπου μου.

Ηλίας Βενέζης, Αιοθική γη, εκδ. Εστία, Αθήνα, 1992